

Finansiering og rammer for 110-nødmeldesentralen

Organisering av 110 Nordland og Salten Brann IKS

Salten Brann IKS er et interkommunalt brann- og redningsselskap som eies av kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen, Værøy og Sørfold. Regionen har over 80 000 innbyggere med stor geografisk utstrekning. Selskapet har også ansvaret for 110-nødmeldetjenesten for Nordland. Selskapets hovedkontor er i Bodø på Albertmyra. Brannstasjonen på Albertmyra huser også det vi har valgt å kalle "Samlok nord" som er en samlokalisering av sentralene til de tre nødetatene:

113 - Akuttmedisinsk kommunikasjonsentral for Salten, Lofoten og Vesterålen

112 - Politiets Operasjonsentral for Nordland

110 - Fagsentral Brann for Nordland

En slik samlokalisering vil gi bedre og mer effektiv beredskap, spesielt ved de større hendelsene. Videre ser vi muligheter for økt kompetanse gjennom samvirke og erfaringsutveksling på tvers av etatene og felles øvingsopplegg. Det presiseres at det vil fortsatt være separate nødnummer med høy faglighet og integritet når nødmeldinger besvares.

Deltakerkommunenes interesser er ivaretatt via privatrettslig avtale. Eier- og deltakerkommunene dekker driften av 110-sentralen via to hovedtilskudd:

- Deltakeravgift basert på innbyggerantall
- 110-sentralen beholder deler av alarminntektene fra direktekoblede brannalarmer

Per 1.1.2020 så består 110 Nordland av følgende funksjoner/ansatte:

- Avdelingsleder
- Operativ leder/NK/fagansvarlig
- Teknisk fagansvarlig
- 16 faste Operatører
- Alarmansvarlig (går over i egen Markedsavdeling fra 2020)
-

Ansvarsoppgaver for 110 Nordland

Sentralen har i sitt virkeområde det lovpålagte ansvaret for blant annet følgende oppgaver i:

- Mottak av nødmeldinger om brann, ulykke og akutt forurensing
- Mottak av nødmeldinger fra Politi og AMK og trippelvarsling
- Gi faglige råd og veiledning til den nødstilte og ressurser på stedet
- Sende riktig og tilstrekkelig ressurser ved en hendelse
- Føre logg under hendelser, herunder lydlogg av samband og nødanrop
- Mottak av automatiske alarmer fra særskilte brannobjekt (§ 13 bygg)

Sentralen har også påtatt seg flere oppgaver som ikke er lovpålagt, blant annet mottak av automatiske alarmer fra borettslag, offentlige bygg og institusjoner samt næringsbygg.

Finansieringsmodell for 110 Nordland

Problemstilling

Over tid har det utviklet seg en skjevhet i kostnader og inntekter og fordeling av disse mellom eierkommunene og deltakerkommunene. Skjevheten er basert på vedtatt grunnfinansiering i

utvidelsen av sentralen og endret prismodell for direktekobling. Selskapet mener det er behov for å få lik fordeling av inntekter og kostnader for både deltakerkommuner og eierkommuner. Det er ikke bare forskjellene som bør utjevnes, men det foreligger også et stort behov for informasjon rundt disse prosessene og finansieringsmodellene ut mot deltaker og eierkommuner.

For å presisere; eierkommuner er de kommunene som er en del av 110 Nordland og også er en del av Salten Brann IKS. Deltakerkommunene er de resterende kommunene i Nordland.

Eierkommunene er: Bodø, Meløy, Gildeskål, Beiarn, Saltdal, Fauske, Sørfold, Steigen, Værøy og Hamarøy kommune

Deltakerkommunene er: Narvik, Sømna Kommune, Brønnøysund, Vega, Vevelstad, Herøy, Alstadhaug, Leirfjord, Vefsn, Grane, Hattfjelldal, Dønna, Nesna, Hemnes, Rana, Lurøy, Træna, Rødøy, Tysfjord (2019), Lødingen, Evenes, Ballangen (2019), Røst, Flakstad, Vestvågøy, Vågan, Hadsel, Bø, Øksnes, Sortland, Andøy, Moskenes og Gratangen kommune

Dagens modell

Historisk bakgrunn

Fra en sentral i Salten til en for Nordland

Dagens finansieringsmodell er basert på en ønsket utvikling fra en 110-sentral for Salten med 12 medlemskommuner til dagens organisering med en sentral for hele Nordland.

Fra opprinnelsen med en sentral for Salten med 12 medlemskommuner var finansieringen basert på to hovedområder, innbyggerbetaling og alarminntekter. Alarminntektene gikk i sitt fulle inn i rammene til sentralen som grunnfinansiering, før beregning av innbyggerbetaling.

I 2013 ble det gjennomført nasjonale prosesser med forslag om kraftig reduksjon av antall 110-sentraler, hvor det for Salten ble viktig å beholde denne tjenesten i regionen. Det var i tidsrommet stor usikkerhet om endelig antall sentraler. I samme periode ble Salten Brann IKS kontaktet av Ofoten Brann og redning for muligheten for sammenslåing av 110-Salten og 11-Midtre Hålogaland. I samsvar med ønsket om å beholde sentralen og arbeidsplassene ble det besluttet å gjennomføre en sammenslåingsprosess, med forutsetning om at sentralen ble liggende i Bodø.

Det nasjonale Nødnett prosjektet med forventninger om prosjektorganisasjon og signaler om minimumsbemanning på to operatører på vakt til enhver tid medførte at det i 2014, på initiativ fra 110-Helgeland, ble kjørt tilsvare prosess for overtakelse av denne regionen. I løpet av få år endret sentralen seg fra en-mannsbetjent for tolv kommuner til tre-mannsbetjent sentral for 50 kommuner.

Innføring av Nødnett

En annen viktig bakgrunn er at det i denne perioden på regionalt og nasjonalt nivå ble gjennomført store prosjekter for forberedelse og etablering av nye nødmeldesentraler med innføring av Nødnett og beslutningsstøtteverktøyer. I den forbindelse ble det behov for at

nødmeldesentralene hadde tilgjengelig både prosjektleder og egen tekniker. For sentralene i Nordland førte dette til meget store potensielle kostnader.

Finansiering

Som en del av forberedelsene for sammenslåingen og prosjektet for innføring av Nødnett ble det vedtatt at grunnfinansieringen med historiske alarminntekter skulle beholdes i 110-sentralen, som grunnlag for ansettelse av tilstrekkelig personell for prosjektet, oppbemanning av antall operatører og forberedelser for å muliggjøre samlokalisering av nødmeldesentralene i Bodø. Det ble også besluttet at inntekter fra nye kunder skulle tilfalle Salten Brann IKS på samme forutsetning som deltakerkommunene. Det ble i tillegg besluttet at Salten Brann IKS med bakgrunn i grunnfinansieringen skulle hente ut flere tjenester fra 110-sentralen enn det medlemskommunene hadde anledning til. I dette lå blant annet 50% av prosjektleder og tekniker, i tillegg til avgivelse av personell til beredskapsavdelingen ved behov.

I perioden etter etableringen av Samlok har 110-sentralen utviklet seg på en slik måte at forutsetningene for Salten Brann sine muligheter for å bruke kapasitet fra 110-sentralen er blitt betydelig redusert. Forutsetningene for den opprinnelige skjevfordelingen med at historiske alarminntekter ble gjenværende i 110-sentralen er derfor ikke lengre opprettholdt.

I 2019 ble det gjennomført en prisjustering på alarmtilkobling. Dette medførte ytterligere skjevhet i og med at de kundene som lå i grunnfinansieringen også økte i pris med virkning på verdien som er i grunnfinansieringen.

Selskapet har over tid justert skjevheten, men ser at dette går for sakte og ønsker derfor å etablere ny modell for utjevning.

Løsningsforslag for utjevning av skjevhet

Som sagt har 110 Nordland har to hovedinntektskilder opp mot driften. Disse er innbyggerbasert deltakeravgift og en andel av inntektene fra direktekoblede brannalarmer.

Deltakeravgift

Deltakeravgiften settes som regel opp før det årlige møtet mellom 110 Nordland og brannsjefene i Nordland. Vi har som regel klart å holde den estimerte deltakeravgiften slik at det skal være en stabil og forutsigbar utgift for deltakerkommunene. For 2020 ble denne estimert til 60,7 per innbygger for deltakerkommunene, for eierkommunene er denne satt til 71,30. I ettertid av årsmøtet til 110 Nordland i 2019 har eierkommunene pålagt Salten Brann IKS et nedtrekk på 5 %. Det var naturlig at 110 Nordland møtte disse utfordringene og deltakeravgiften ble derfor satt ned til 67 kroner for eierkommunene.

For å ivareta budsjettnedtrekket for 2020 og tilstrekkelig finansiering er det utarbeidet et nøkternt forslag til utvikling, tabell 1. Denne forutsetter kutt i driften og fullt innslag på inntektsmål.

Nøktern justert plan for 2019 – 2023.

Deltakeravgift per innbygger	2019	2020	2021	2022	2023
Deltakerkommuner	59,5	60,7	64,1	67,8	69,8
Eierkommuner (Salten Brann)	73,5	67	67,4	67,8	69,8

Tabell 1. Plan for utjevning innbyggerbetaling.

- Alle tall rundet opp til nærmeste 0,10 kroner
- Estimering fremdriftsplan
- I denne presentasjonen tas det følgende forbehold:
  - Grunnlaget 110 sentralen beholder fra alarminntektene holder seg på dagens nivå
  - Kostnadsnivået er stabilt med en vekst basert på kommunal deflator (3% 2019)
  - Befolkningstallet er stabilt
  - Det er ikke tatt med fremtidige kostnader rundt f.eks. nytt nasjonalt oppdragshåndteringsverktøy

For å finansiere driften av 110-sentralen i 2020 med lavere risiko er det nødvendig å justere ytterligere. Selskapet foreslår at dette gjennomføres ved å øke innbyggerbetalingen fra deltakerkommunene slik at disse nærmer seg eierkommunene. En slik modell vil medføre at det er likhet i innbyggerbetalingen fra og med 2021.

Deltakeravgift per innbygger	2019	2020	2021	2022	2023
Deltakerkommuner	59,5	64	67,5	69,5	71,5
Eierkommuner (Salten Brann)	73,5	67	67,5	69,5	71,5

Tabell 2. Justert plan for utjevning innbyggerbetaling.

- Alle tall rundet opp til nærmeste 0,10 kroner
- Estimering fremdriftsplan
- I denne presentasjonen tas det følgende forbehold:
  - Grunnlaget 110 sentralen beholder fra alarminntektene holder seg på dagens nivå
  - Kostnadsnivået er stabilt med en vekst basert på kommunal deflator (3% 2019)
  - Befolkningstallet er stabilt
  - Det er ikke tatt med fremtidige kostnader rundt f.eks. nytt nasjonalt oppdragshåndteringsverktøy

Med ovennevnte nivå for innbyggerbetaling mener selskapet at 110.-sentralen drives nøkternt i forhold til andre 110 sentraler i Norge og er den sentralen med laveste kostnader til deltakerkommunene i Nord-Norge.

Deltakeravgiften for sentralene i Nord-Norge for 2020

- 110 Nordland – 60,7 (64) per innbygger for deltakerkommuner og 67,- for eierkommuner
- 110 Troms – 79,- per innbygger
- 110 Finnmark - 161,82 per innbygger

Alarminntekter

Alarminntektene gjennom 110-sentralen er gitt i tabell 3. For 2020 er nivået budsjettet med vedtak i representantskapet november 2019.

Alarminntekter vs. deltakeravgift	2016	2017	2018	2019	2020
Alarminntekter	8,7	9,6	10,3	14,5	18 (B)
Deltakeravgift totalt	14,4	15,1	16	15,6	15,6 (B)

Tabell 3. Regnskap og budsjett for alarminntekter.

- Alle tall i millioner (rundet opp til nærmeste 100.000)
- Tabellen sier ikke noe om hvor mye av alarminntektene som beholdes av 110
- (B) er budsjetterte tall

Dette er et av våre viktigste satsningsområder for 110 Nordland i tiden fremover, som vil kunne møte de økonomiske utfordringene som ligger foran oss i horisonten.

Verdien av tidligere omtalte grunnfinansiering etter prisjusteringen på alarminntekter i 2019 og med fradrag for alarminntekter som overføres til beredskapsavdelingen i Salten Brann er estimert til 3,8 mill. I tillegg er det internoverføring for andel av alarminntekter og selskapsdrift som overføres selskapet. Dette gir en total skjevhet som er estimert til i overkant av 3 mill.

Modeller for utjevning

110 Nordland har vurdert mulige alternativ for løse utfordringen med uønskede forskjeller mellom kostnadsbildet for drift av 110 sentralen for eierkommuner og deltakerkommuner.

- Alternativ 1: 110 beholder alarminntektene og skaper solidarisk økonomisk plattform
- Alternativ 2: Forskjellene rundt fordeling av inntekter og kostnader fjernes umiddelbart
- Alternativ 3: Forskjellene rundt fordeling av inntekter og kostnader fjernes gradvis

Alternativ 1 vil kreve lengre utredning og behandling i alle deltakerkommunene. Dette alternativet anses som relevant å søke opprettet gjennom ny samarbeidsavtale som er under behandling. Innslag for en slik modell anses ikke mulig å gjennomføre før tidligst 2022.

Alternativ 2 vil medføre en brå endring som deltakerkommunene ikke er forberedt på å håndtere i sine budsjetter. Fordelen er at dette retter opp alle skjevheter fra neste budsjettår.

Alternativ 3 anses som en god løsning i sammenheng med videre arbeid med alternativ 1, gjennom ny samarbeidsavtale. Alternativ 3 er også gunstig da det gir Salten Brann betydelig andel av alarminntektene uten av det gir budsjettmessig reduksjon i alarminntektene for deltakerkommunene. Bakgrunnen for dette er at skjevheten kan utjevnes i stor grad gjennom budsjettert merinntekt på allerede vedtatt prismodell, som iverksettes for nye kunder 1. april 2020 og for eksisterende kunder fra 1. juli 2020.

Det er utarbeidet to ulike modeller for fordeling av alarminntekter. Modell 1, i tabell 4, gir en inntektsfordeling basert på at budsjettert alarminntekter og ny prismodell tilføres eierkommuner og deltakerkommuner på samme måte. Denne ivaretar ikke utjevning, men økning på kunder og merinntekt i prismodell for kunder i Salten tilfaller eierkommunene.

Modell 1

Alarminntekter	2019	2020	2021	2022	2023
----------------	------	------	------	------	------

Alarminntekter deltakerkommuner	7,4	9,2	9,7	10,3	10,8
Alarminntekter eierkommuner	0,4	2,2	2,7	3,1	3,6
Alarminntekter 110 Nordland	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6
Alarminntekter totalt	14,4	18	19	20	21

Tabell 4 Fordeling av alarminntekter estimert på mengdeendring og ny prismodell.

- Alle tall i millioner (rundet opp til nærmeste 100.000)
- Fordeling av alarmkunder er ca. 40 % eierkommuner og 60 % deltakerkommuner

I andre modell (tabell 5) er det beregnet inntektsfordeling basert på at deltakerkommunene fortsatt har noe utvikling og at 110-sentralen står i ro på 2019 nivå. Eierkommunene tar større del av utviklingen av de totale alarminntektene. Fordelen med denne modellen er at vi utjevner forskjellene tidligere samtidig som deltakerkommunene får økning av alarminntekter.

Modell 2

Alarminntekter	2019	2020	2021	2022	2023
Alarminntekter deltakerkommuner	7,4	7,7	8	8,3	8,6
Alarminntekter eierkommuner	0,4	3,7	4,4	5,1	5,8
Alarminntekter 110 Nordland	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6
Alarminntekter totalt	14,4	18	19	20	21

Tabell 5 Fordeling av alarminntekter estimert på mengdeendring og ny prismodell der merinntekter i prismodell tilfaller eierne.

- Alle tall i millioner (rundet opp til nærmeste 100.000)
- Fordeling av alarmkunder er ca. 40 % eierkommuner og 60 % deltakerkommuner

Begge modellene er basert på budsjetterte forventninger om økning av alarmkunder og konsekvens av økning gjennom ny prismodell. Det foreligger noe usikkerhet rundt estimatene da konsekvensen av merinntekter for ny prismodell er under arbeid og ikke vil være ferdig beregnet for alle eksisterende kunder før høsten 2020. Det vil også finnes risiko i betraktningen rundt om forventninger på nye kunder oppnås som budsjettert.

Oppsummert

Selskapet anbefaler at det for budsjett 2021 og økonomiplan 2021 – 2024 jobbes videre med å kvalitetssikre og iverksette tabell 2 som plan for innbyggerbetaling.

Deltakeravgift per innbygger	2019	2020	2021	2022	2023
Deltakerkommuner	59,5	64	67,5	69,5	71,5
Eierkommuner (Salten Brann)	73,5	67	67,5	69,5	71,5

Dette gir en innbyggerbetaling på 67,50 kroner i budsjett 2021 og lik betaling i 2021.

For utjevning av alarminntekter anbefales prinsippene i tabell 5 i påvente av om alle alarminntekter kan tilfalle 110-sentralen gjennom ny samarbeidsavtale.

Alarminntekter	2019	2020	2021	2022	2023
Alarminntekter deltakerkommuner	7,4	7,7	8	8,3	8,6
Alarminntekter eierkommuner	0,4	3,7	4,4	5,1	5,8
Alarminntekter 110 Nordland	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6
Alarminntekter totalt	14,4	18	19	20	21

Uansett modell som velges for utjevning av skjevheten må det kjøres en prosess med deltakerkommunene. Problemstillingen er presentert for deltakerkommunene tidligere og vil behandles videre i årsmøtet for 110-sentralen 16. juni 2020.